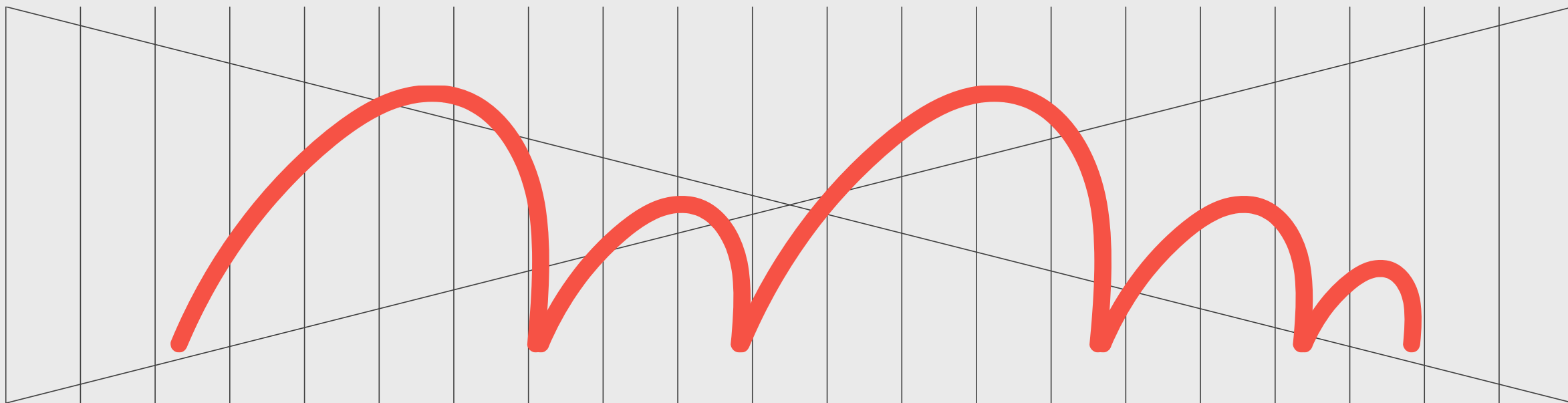

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

ETNINĖS KULTŪROS PROJEKTŲ FINANSAVIMAS 2014–2026 m.

Valdemar Albert Lovčik
Analitikas
2026 m. rugsėjo 29 d.

2014-2026 m. Lietuvos kultūros tarybai teiktos ir finansuotos etninės kultūros paraiškos

6 107

Pateiktos paraiškos

57,64 mln. Eur

Finansinis poreikis

21%

Finansavimo intensyvumas

2 179

Finansuoti projektai

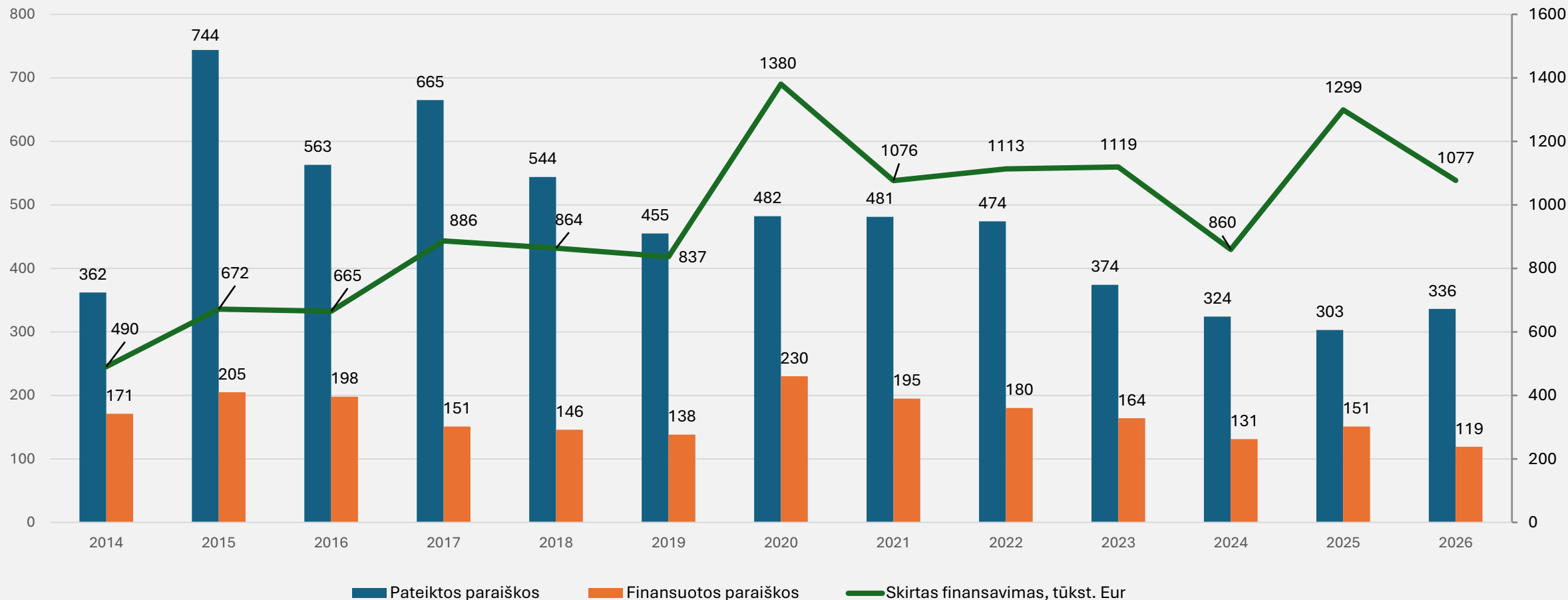
12,34 mln. Eur

Skirtas finansavimas

Etninės kultūros paraiškos pagal Lietuvos kultūros tarybos programą 2014-2026 m.

Programa	Paraiškos	Finansuota	%	Skirta
Tolygi kultūrinė raida	1 840	864	47%	4,38 mln. Eur
Etninės kultūros programa: Etninė kultūra ir nematerialus kultūros paveldas	1 075	319	30%	2,70 mln. Eur
Strateginis finansavimas	46	41	89%	1,13 mln. Eur
Sritis: Etninė kultūra (iki 2018 m.)	2 333	750	32%	2,67 mln. Eur
Etninė kultūra ir kultūros paveldas: Kultūros paveldo projektai (iki 2022 m.)	22	6	27%	0,06 mln. Eur
Naujų produktų ir paslaugų kūrimas: Etninė kultūra (iki 2020 m.)	54	29	54%	0,26 mln. Eur
Kitos Lietuvos kultūros programos	737	170	23%	1,14 mln. Eur
Iš viso	6 107	2 179	36%	12,34 mln. Eur

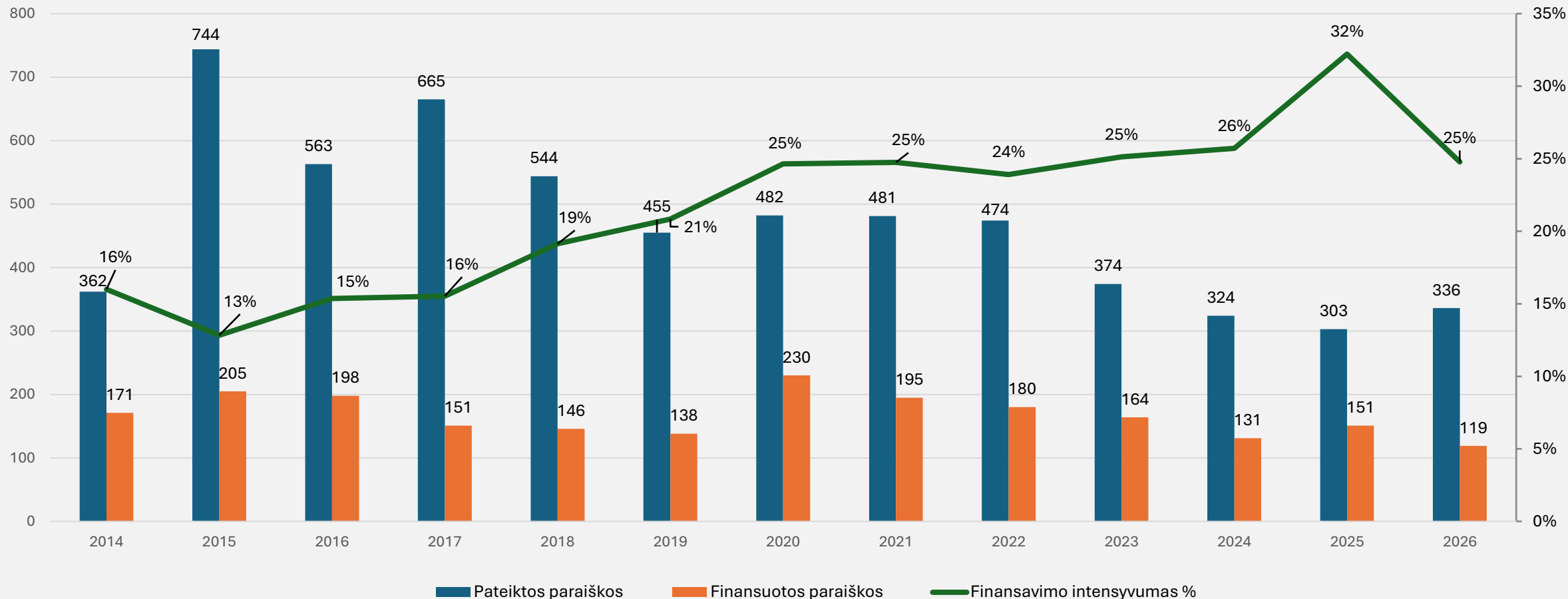
Etninės kultūros projektų paraiškų dinamika 2014-2026 m.

Paraiškų mažėja, o skiriamos lėšos auga: nuo 2015 m. paraiškų sumažėjo daugiau nei perpus (744 → 336), o finansavimas nuo 2020 m. laikosi apie 1,1 mln. Eur per metus.

Finansuojama mažiau, bet didesnių projektų: vidutinė skirta suma vienam projektui per 2014–2026 m. išaugo daugiau nei 3 kartus (nuo 2,9 iki 9,0 tūkst. Eur).

Etninės kultūros finansavimo dinamika 2014-2026 m.

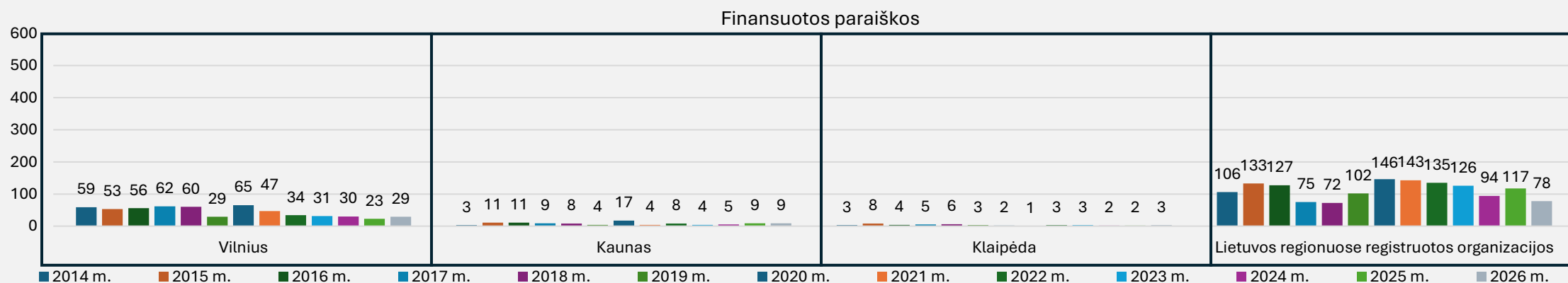
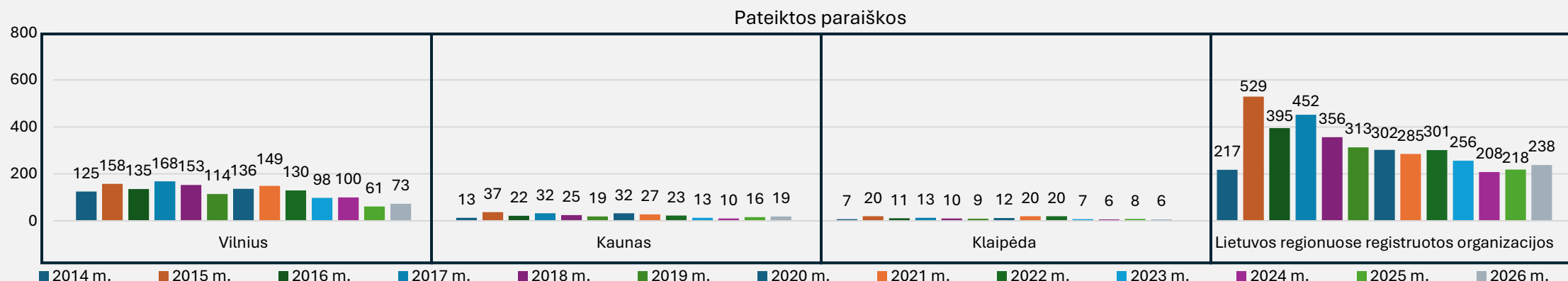

Lietuvos kultūros taryba tenkina vis didesnę etninės kultūros projektų finansavimo poreikio dalį: nuo 13–16 % 2015–2017 m. ji išaugo iki stabilių 24–26 % nuo 2020 m.

Finansuotų projektų dalis taip pat didėja: 2015–2019 m. ji buvo 23–35 %, o nuo 2020 m. – 35–48 %.

2025 m. buvo išskirtiniai metai (32% finansinis intensyvumas, finansuota 50% projektų), o 2026 m. rodikliai grįžo į ilgalaikę tendenciją.

Etninės kultūros srities paraiškos pagal organizacijos adresą

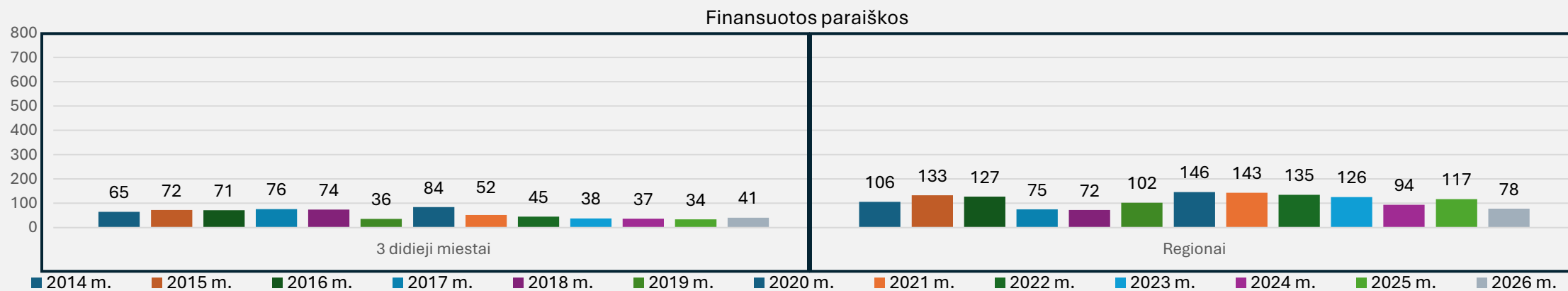
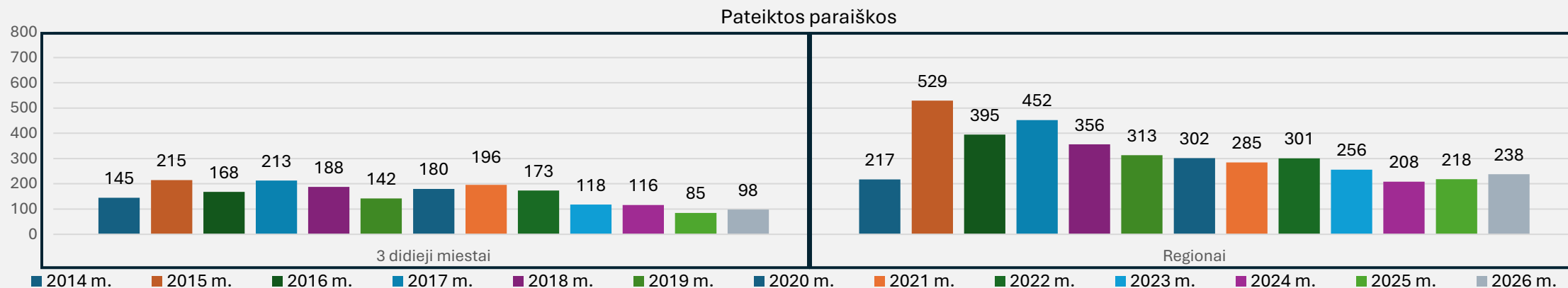

Regionuose registruotos organizacijos 2026 m. pateikė 71% visų paraiškų (238 iš 336).

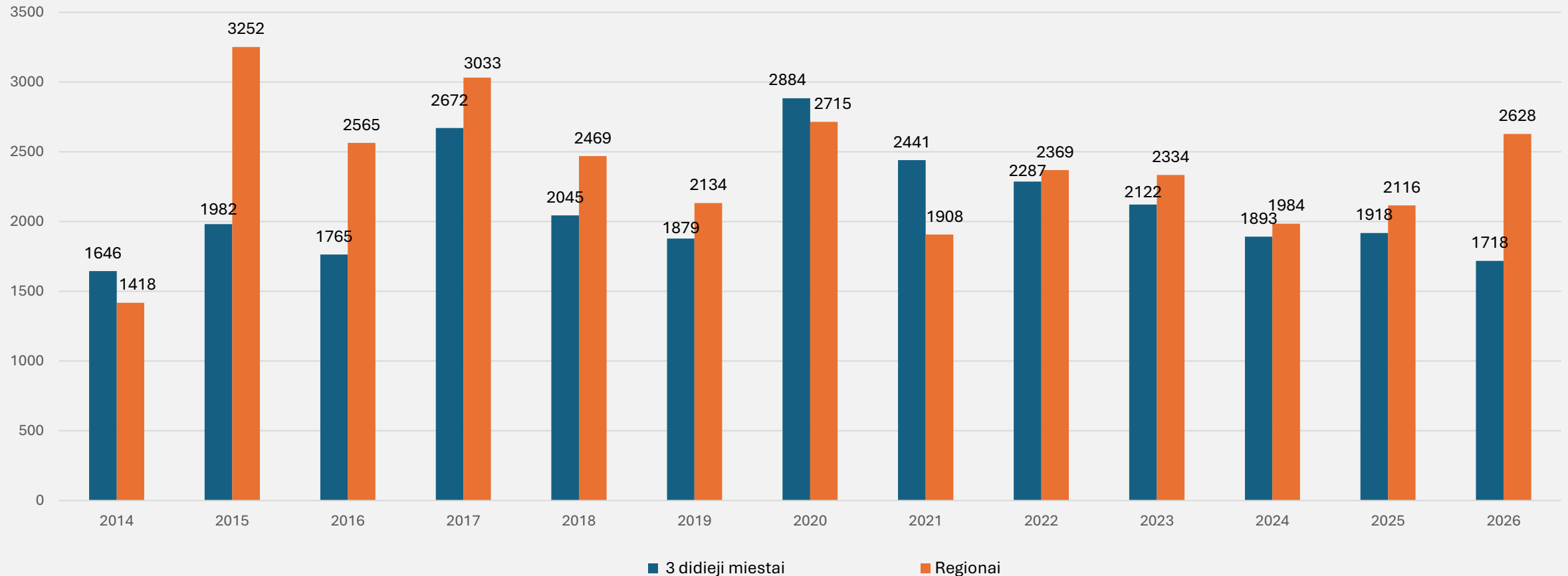
Vilniuje esančių organizacijų pateiktų paraiškų nuo 2017 m. sumažėjo 2,3 karto (168 → 73), regionų – 1,9 karto (452 → 238). Kauno organizacijos finansavimą gavo pusei paraiškų (9 iš 19), o pastaruosius 4 metus Klaipėdos pareiškėjų ženkliai sumažėjo ir 2026 metais buvo pateiktos tik 6 paraiškos.

Etninės kultūros projektai vis labiau telkiasi Lietuvos regionuose ir nėra priklausoma nuo didmiesčių.

Etninēs kultūros srities paraiškos pagal organizācijas adresā

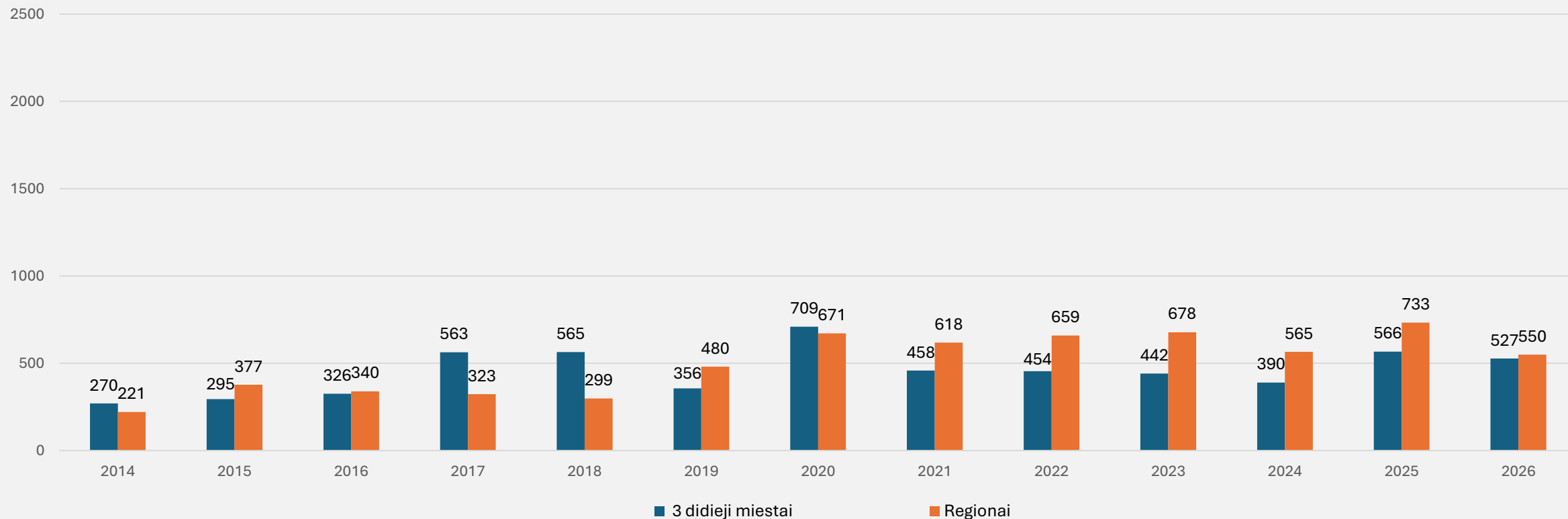

Etninės kultūros projektų finansiniai poreikiai 2014-2026 m.

Finansavimo poreikis persikelia į regionus: nuo 2022 m. regionų prašoma suma kasmet didesnė nei didmiesčių.
2022–2026 m. regionai vidutiniškai prašė apie 2,3 mln. Eur per metus, didmiesčiai – apie 2,0 mln. Eur.
Didmiesčių poreikis mažėja nuo 2020 m. piko (2,88 mln. Eur), o regionų išlieka stabilus (2,0–2,6 mln. Eur).

Etninės kultūros projektams 2014-2026 m. skirtas finansavimas

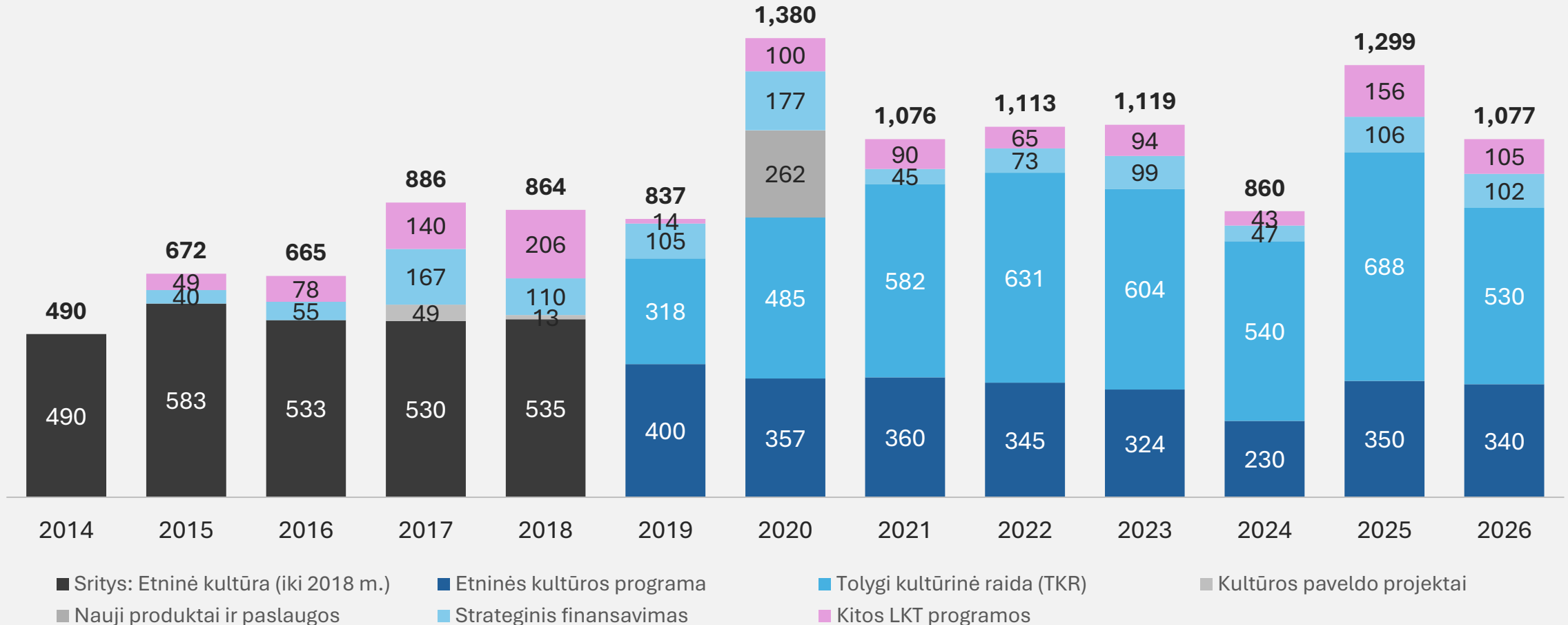

Regionams skiriamos lėšos auga: nuo 2021 m. regionų organizacijos kasmet gauna daugiau nei didmiesčiai.

2021–2026 m. regionams vidutiniškai skirta 630 tūkst. Eur per metus (2014–2019 m. – 340), didmiesčiams – 470 (400).

2025 m. buvo rekordiniai metai (neskaičiuojant 2020 m.): regionams skirta 733, didmiesčiams – 566 tūkst. Eur.

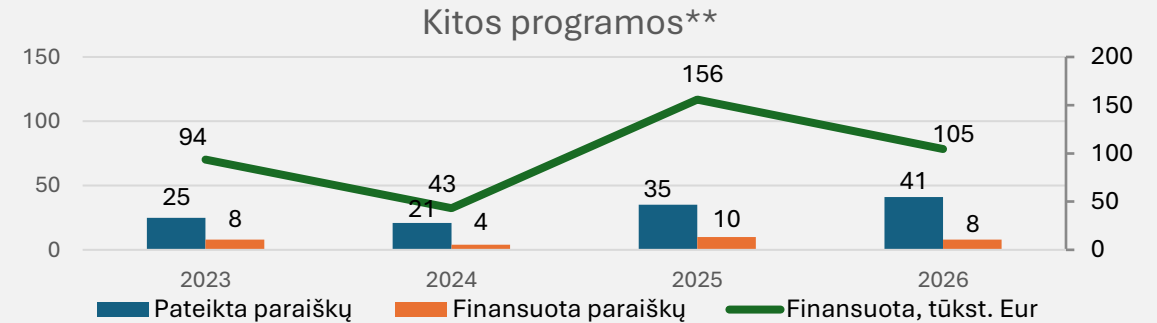
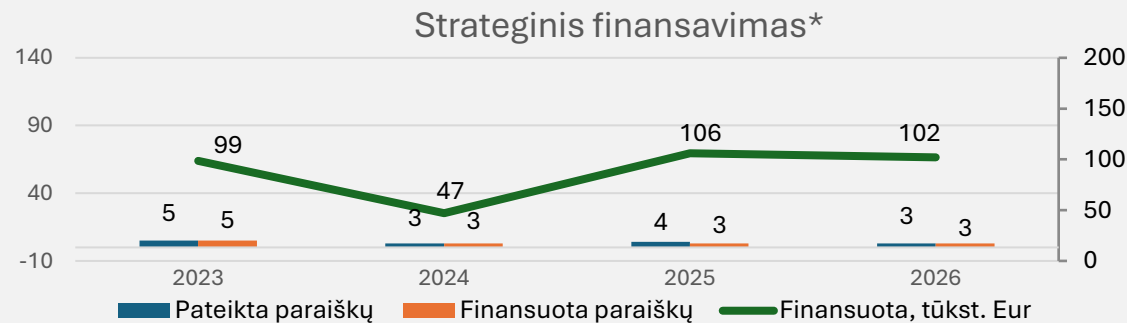
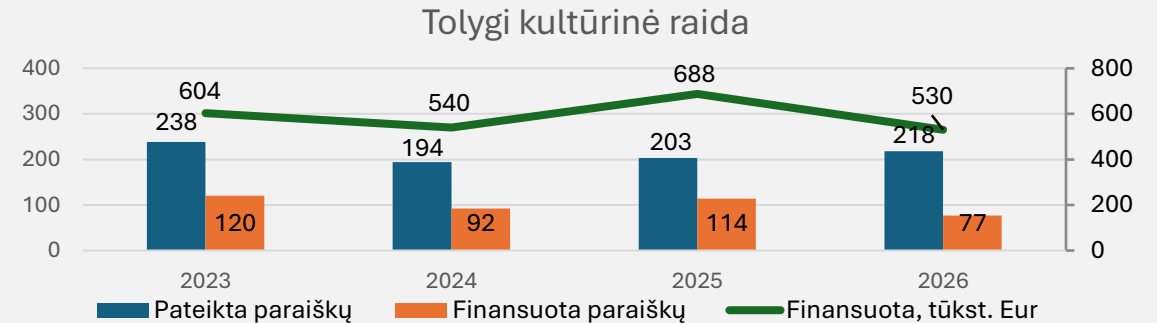
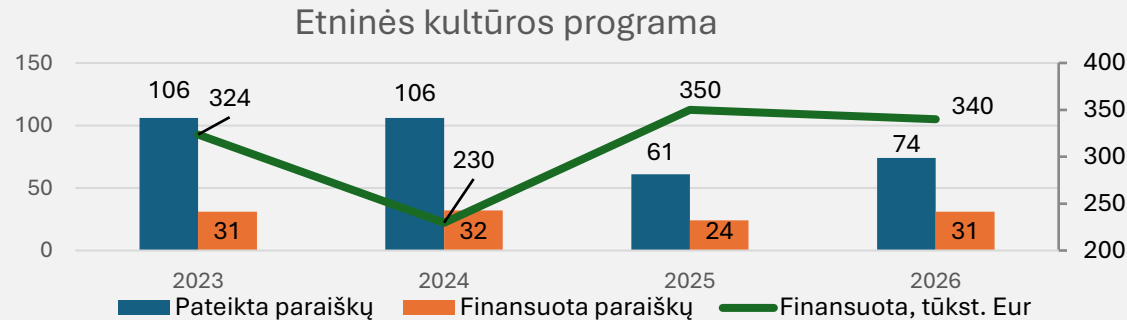
Etninės kultūros projektai pagal finansavimo programą 2014-2026 m.

Nuo 2019 m. beveik pusė etninės kultūros lėšų ateina per tolygios kultūrinės raidos programą: 2026 m. 530 iš 1 077 tūkst. Eur (49%).

2026 m. Tolygios kultūros raidos programos lėšos sumažėjo 23% (688 → 530 tūkst. Eur), ir tai pagrindinė bendro finansavimo mažėjimo priežastis. Etninės kultūros programos skiriama suma yra gana stabili, kasmet projektams yra skiriama vidutiniškai kiek daugiau nei 300 tūkst. Eur.

Etninės kultūros projektai pagal finansavimo programą 2023-2026 m.

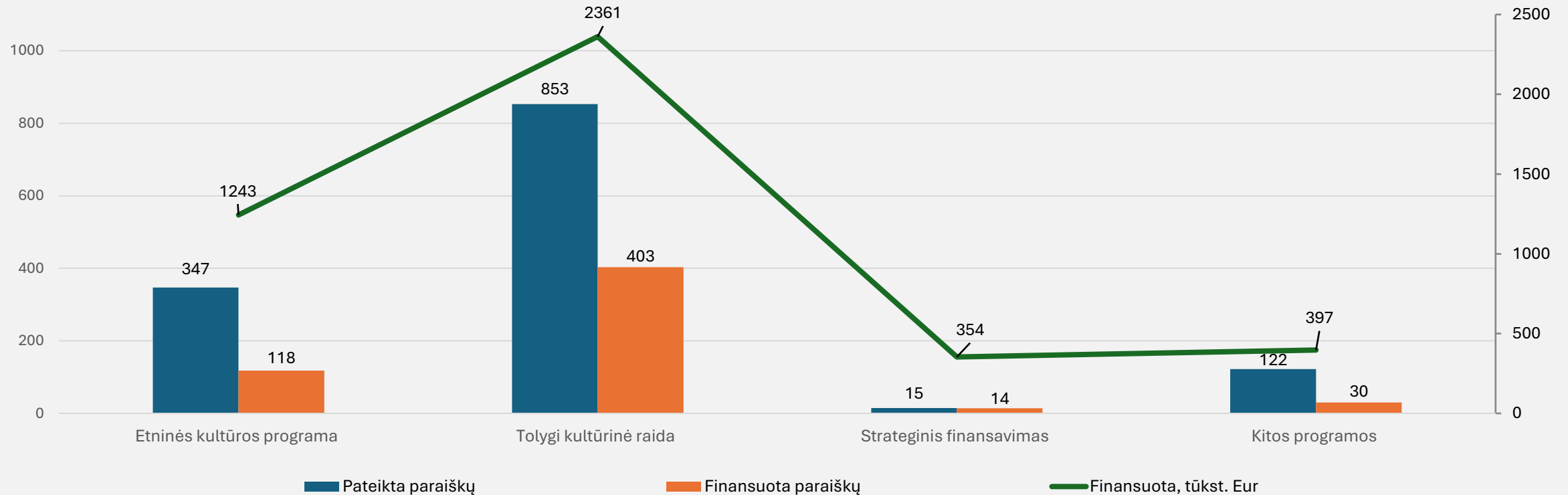

*iki 2024 m. MMR, po 2024 m. MEM

**Kūrybinės bendruomenių iniciatyvos; Ugdymas kultūra; Pilietinis ugdymas / atminties įprasminimas; Atminties institucijos (veikla); Vizualieji menai; Atminties institucijos (inovatyvios paslaugos); Atminties institucijos (sklaida); Atminties institucijos (muziejų kolekcijos); Mažosios Lietuvos kultūros sostinės; Muzika; Menas žmogaus gerovei; Kultūros startuoliai; Kultūros ir kūrybinės industrijos (tinklaveika); Scenos menai.

2026 m. per Tolygios kultūrinės raidos programą finansuota 77 projektus – 32% mažiau nei 2025 m. (114), nors paraiškų padaugėjo. Etninės kultūros programos paraiškų nuo 2023 m. sumažėjo 30 % (106 → 74), bet finansuota 42%.

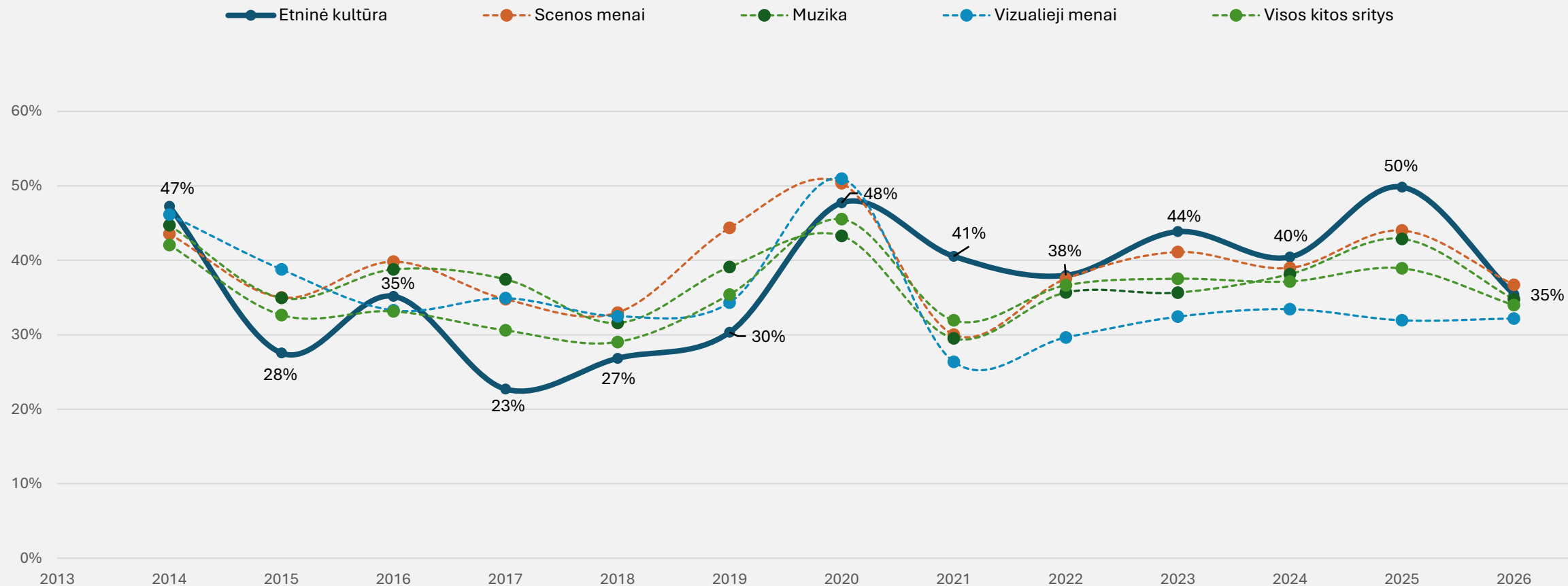
Etninės kultūros projektai pagal finansavimo programą 2023-2026 m.

2023–2026 m. per Tolygios kultūrinės raidos programą finansuota 3,4 karto daugiau projektų nei etninės kultūros programoje (403 ir 118).

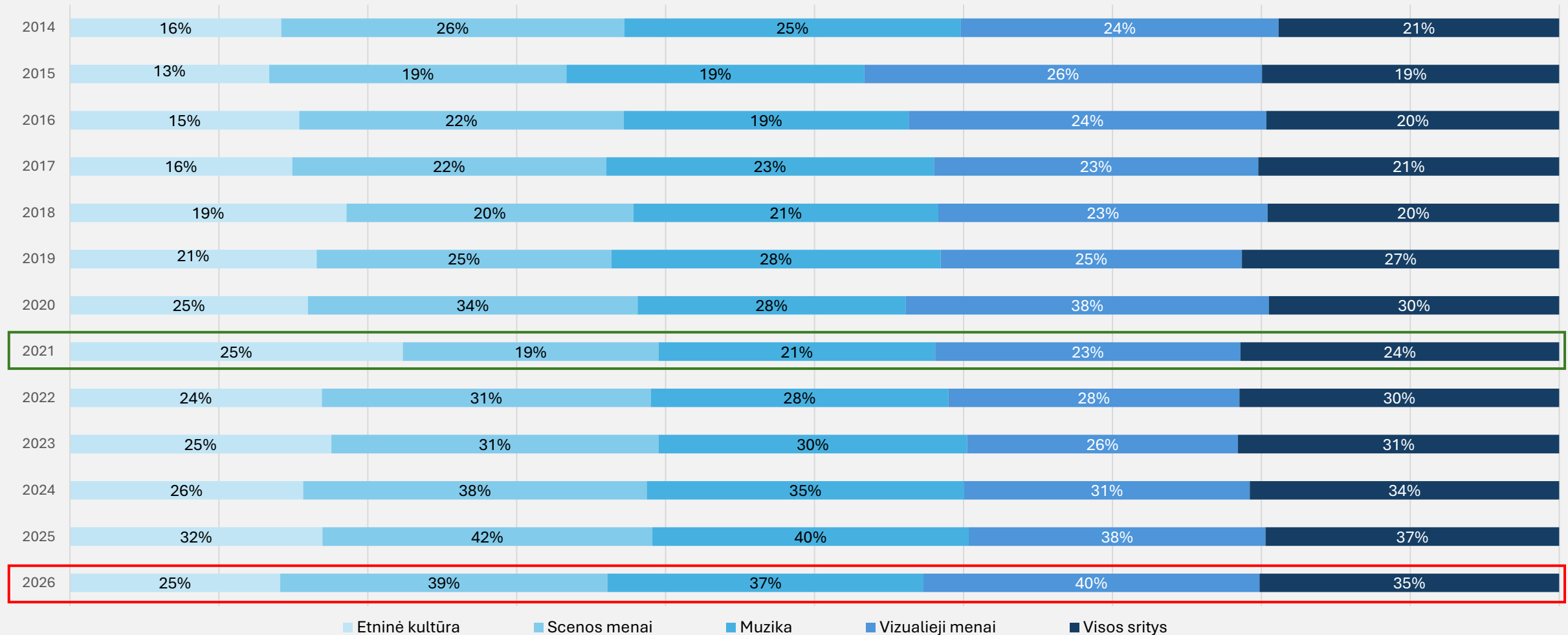
Tačiau Etninės kultūros programoje dalyvavę projektai yra didesnės apimties: vidutiniškai skirta 10,5 tūkst. Eur vienam projektui, Tolygios kultūrinės raidos – 5,9 tūkst. Eur.

Etninės kultūros sričių projektų finansavimas lyginant su kitomis sritimis, 2014-2026 m.

Nuo 2020 m. finansuojama vidutiniškai apie 42 % etninės kultūros paraiškų (2014–2019 m. – apie 32 %), dažniausiai daugiau nei kitose didžiosiose srityse. 2025 m. buvo rekordiniai metai (50 %), o 2026 m. rodiklis (35 %) prilygo kitų sričių vidurkiui. 2026 m. dažniausiai finansuotos architektūros paraiškos (44 %), visų kitų sričių vidurkis – 35 %.

Etninės kultūros sričių projektų finansavimo intensyvumas lyginant su kitomis sritimis

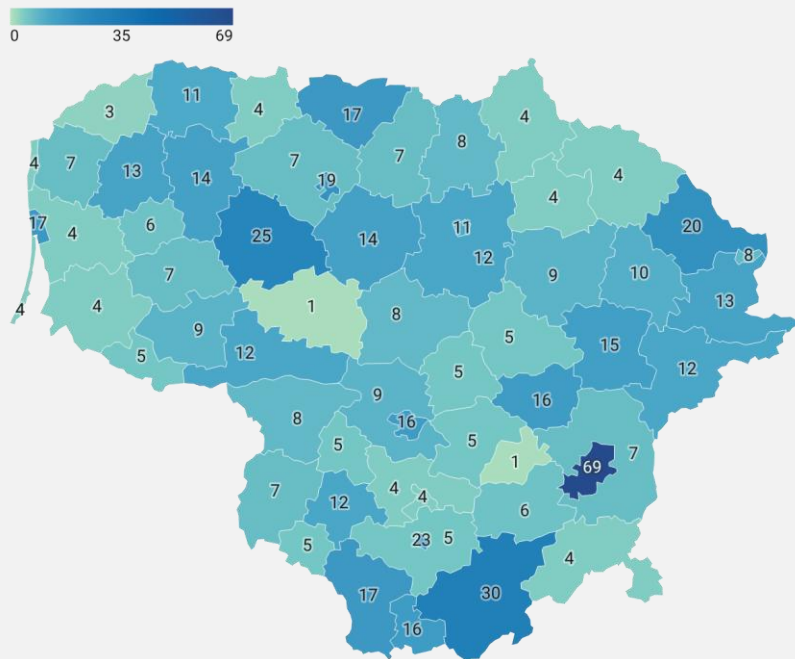

Etninės kultūros finansavimo intensyvumas nuosekliai auga: nuo 13–16 % 2015–2017 m. iki apie 25 % nuo 2020 m., o 2025 m. pasiekė rekordinius 32 %.

Visų sričių intensyvumas taip pat didėja (2026 m. – 35 %).

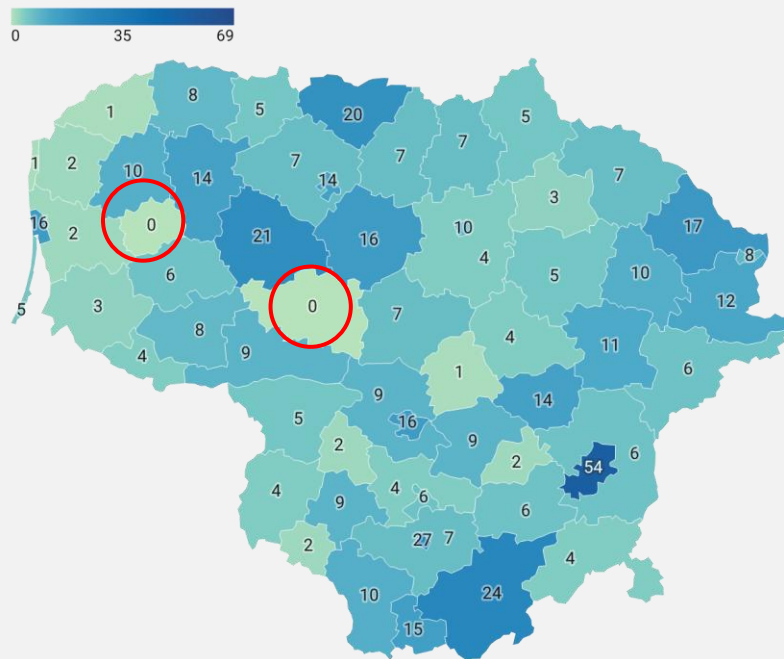
Finansuotų etninės kultūros projektų sklaida 2021-2026 m.

2021-2022 m.

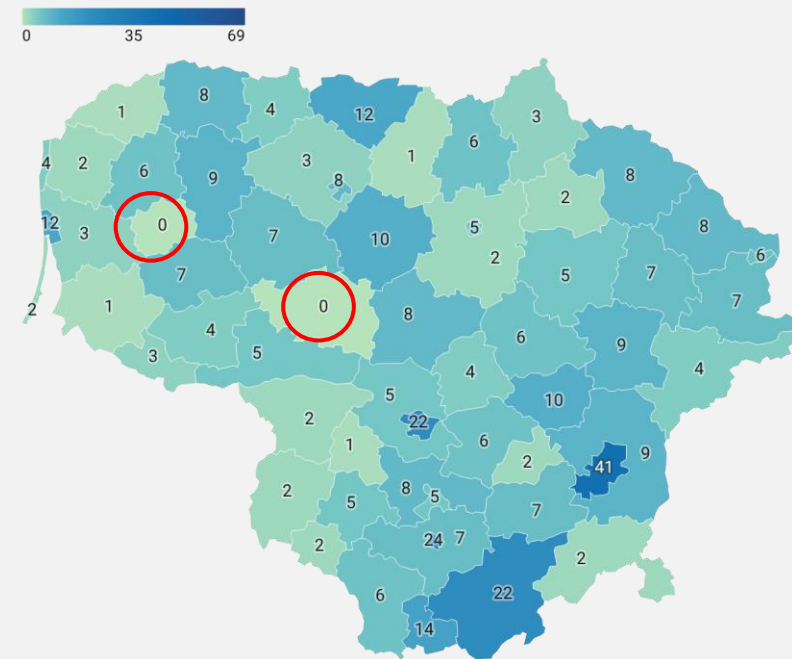
Finansavimą gavusių organizacijų: 192
Viso projektų: 393
Skirta finansavimo: 2,393,947

2023-2024 m.

Finansavimą gavusių organizacijų: 143
Viso projektų: 299
Skirta finansavimo: 2,155,087

2025-2026 m.

Finansavimą gavusių organizacijų: 137
Viso projektų: 268
Skirta finansavimo: 2,363,930

Nuo 2021–2022 iki 2025–2026 m. finansavimą gavusių organizacijų sumažėjo 31% (192 → 137), projektų – 32% (393 → 268).
Skirta suma išliko beveik nepasikeitus (2,39 → 2,36 mln. Eur).

AUKŠTAITĪJA

Aukštādiķis vārds pāgājis 1323 m. Lietuvas valdīs Gēdimo sūdarjotē laikis ir pērkjebis sūdarjotē Ljvonois orūdi. Pirmās pāmējās dar sējams ir 1326 m. ūbzāģotē Petro Dusborgēno kronikē, aprāstē 1328-94 mēit jvkys, jvārditā Lētuvas karalīvis žēn vādrnā Aukštādiķis. Suskūris Lētuvas valstjotē Aukštādiķis kopdē pāļaukū nūbānā, vīrt, Lētuvas sinonim. Pavādrnā Aukštādiķis j vārtosnā XXX vīndimē sugrāžnō kabinīkāl, ūskārdim Aukštādiķis žēmaicis, tarmes Vārds Aukštādiķis jvārtinō tē XX p. mēimotē dūsdē.

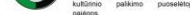
Dzūkija siejama su Dainavos žeme, kuri pirmą kartą paminėta 1253 m. Mindaugo donaciname akte. Nuo XV pradžios vykstant LDK administracinėms pertvarkoms pavadinimas Dainava išsivystė į „ditrop“ (Trakų kunigaikštystėje (vaivadijoje nuo 1413 m.). Nuo XIX amžiausios pusės atsirado pavadinimas Dzūkija, kilęs nuo dzūkų taminės pytybės, vadinamojo dzūkavimo. XX amžiuje pusėje apgirtavęs senasis pavadinimas Dainava arba Dainavos kraštas.

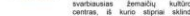
SUVALKIJA (SUDUVA)
Sūdavius pirmą kartą paminėjo graikų geografai Klaudijus Ptolemėjus 150–160 m. parašytame veikalė "Geografijos Pavadinimas". Suduva pirmą kartą paminėtas 1231 m. "Danijos mokesčių knygoje". Kraštui 1795 m. patekus Prūsijos karalystės sudėję, ji imta vadinti Užnemunė. 1867 m. priskyrus kraštą carinės Rusijos sudarytai Suvalkų gubernaijai, įsivertino Suvalkijos pavadinimas.

MAŽOSI LIETUVA
Kryžiuočių Ordino paverstose prūsų žemėse nuo XV am. formuotis lietuvininkų etnosas. Ka 1525 m. įkurto Prūsijos kunigaikštystėje (vėliau karalystėje) nuo XVI-XVII a. amė įsikurti krašto pavadinimas Mažoji Lietuva (tapatinama su 1618-1619 metų administracinio valstybės darniu Lietuvos provincija). Mažosios Lietuvos dail. 192 m. prijungta prie Lietuvos valstybės, imta vadinti Klaipėdos kraštu pagal tuometinį (iki 1939 m. gyvavusį) vokiečių valdymo teritorinio pavadinimą.

ZĒMATIJA
Zēmačai pirmā kartā pieminēti apmēram 1219 m. sudraba
Lietuvos-Voļines taikos sūtārj Bōdami LDK daļē
Zēmačai turējo autonomiskā administrācij dārj
Zēmačij senīnā, arba kurakapstistē, kurus sūtārj
1441–1795 m. apbrēžē LDK valdōjō privileģij. Nuo X
a. lotnīkuseku kaitinuseku Zēmačij valdomas Zēmes im
vaditī Samogitja. Lietuviskā kraštas vaditās Zēmačai
o pavadināms Zēmačja pilsētrino XX a. pirmojo pusēj.

Etnografiniai regionai

 Aukštaitija

 Dzūkija (Dainava)

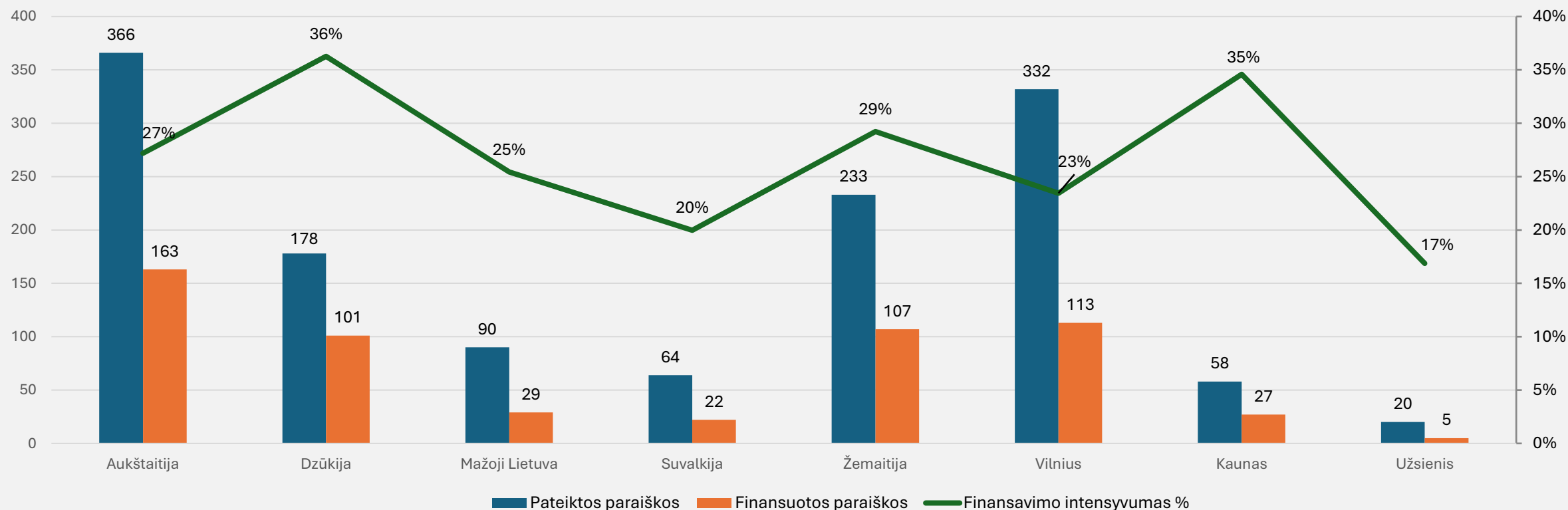
- Dzūkija (Dainava)
- Suvalkija (Sūduva)
- Mažoji Lietuva
- Žemaitija

Etnografinių regionų ribos pagal sen
pločio pereinamoji zona.

- Valstybės sieną
— Savivaldybės ribą
— Seniūnijos ribą

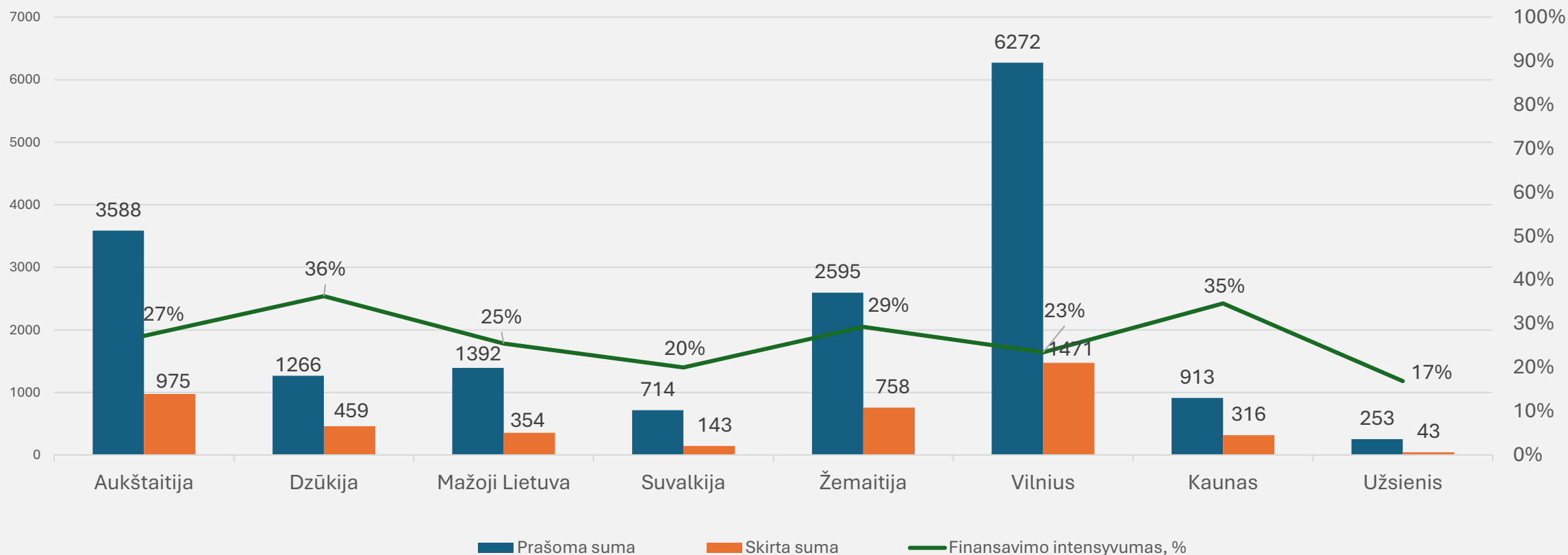

Etninės kultūros paraiškų skaičius pagal etnografinius regionus, 2023-2026 m.

2023–2026 m. daugiausia paraiškų pateikė Aukštaitijos (366) ir Vilniaus (332) organizacijos, o daugiausiai finansuota Dzūkijos organizacijų projektų, net 57%.

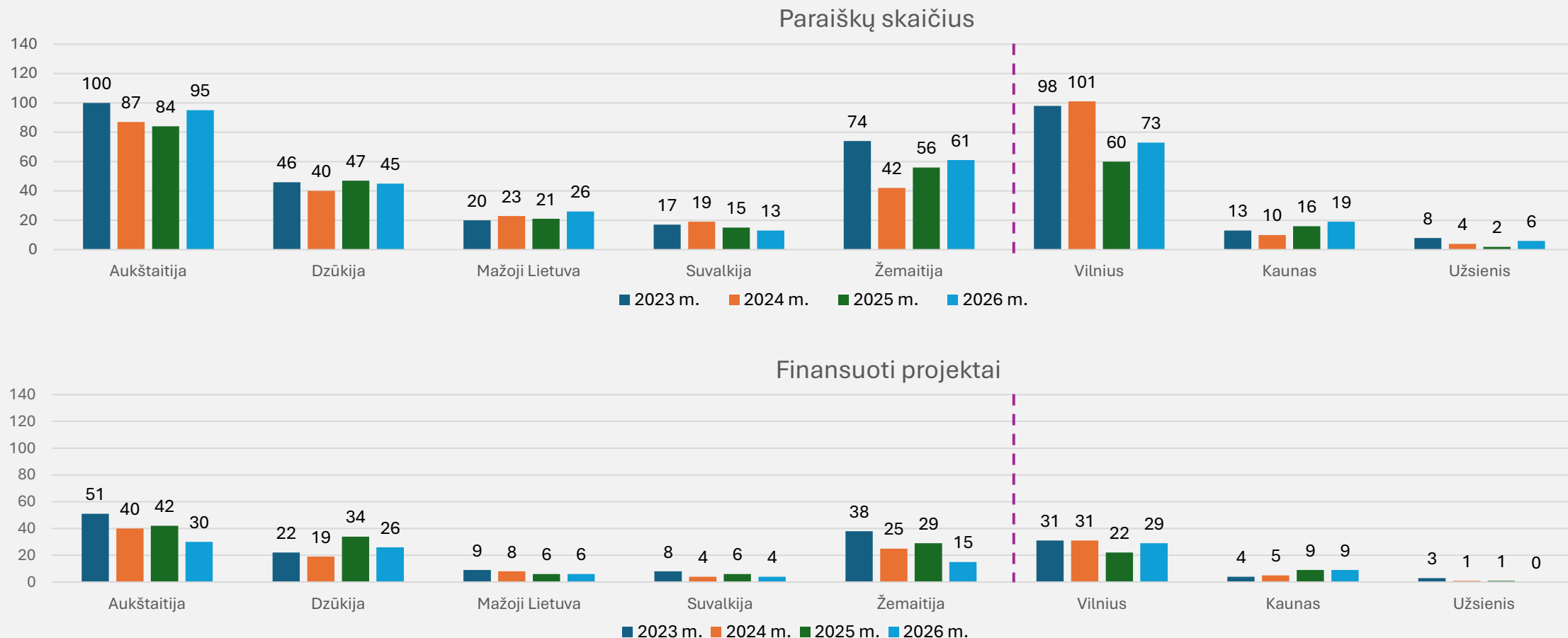
Etninės kultūros projektų finansavimas pagal etnografinius regionus, 2023-2026 m.

Vilniuje registruotų etninės kultūros projektus vykdančių organizacijų finansavimo poreikis didžiausias: 2023–2026 m. prašyta 6,27 mln. Eur, skirta 1,47 mln. Eur (23%).

Didžiausią prašomos sumos dalį gavo Dzūkijos (36%) ir Kauno (35%) organizacijos. Suvalkijos organizacijų projektams per ketverius metus skirta tik 143 tūkst. Eur – mažiausiai iš visų Lietuvos etnografinių regionų.

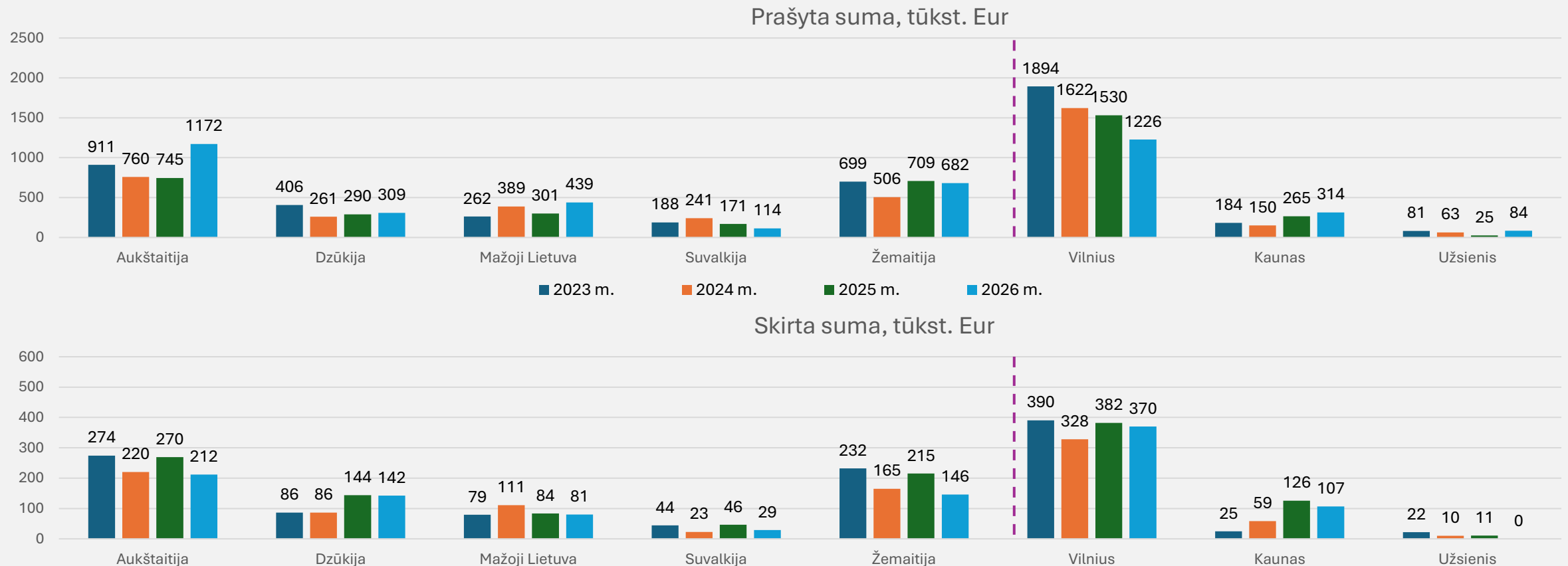
Etninės kultūros projektų apžvalga pagal etnografinius regionus, 2023-2026 m.

Paraiškų skaičius daugumoje regionų 2023–2026 m. išlieka stabilus; daugiausia jų teikia Aukštaitijoje, Vilniuje ir Žemaitijoje esančios organizacijos.

Daugiausia projektų finansuojama Aukštaitijoje (vidutiniškai 41 per metus), Vilniuje (28) ir Žemaitijoje (27). Kauno aktyvumas auga: paraiškų – nuo 13 iki 19, finansuotų projektų – nuo 4 iki 9.

Etninės kultūros projektų finansavimas pagal etnografinius regionus, 2023-2026 m.

Daugiausia lėšų 2023–2026 m. tenka Vilniui (vidutiniškai apie 370 tūkst. Eur per metus), Aukštaitijai (240) ir Žemaitijai (190).

Vilniaus prašoma suma mažėja (1,89 → 1,23 mln. Eur), o skiriama išlieka stabili. Dzūkijai ir Kaunui skiriamos lėšos auga: Dzūkijai nuo 86 iki 142, Kaunui – nuo 25 iki 107 tūkst. Eur.

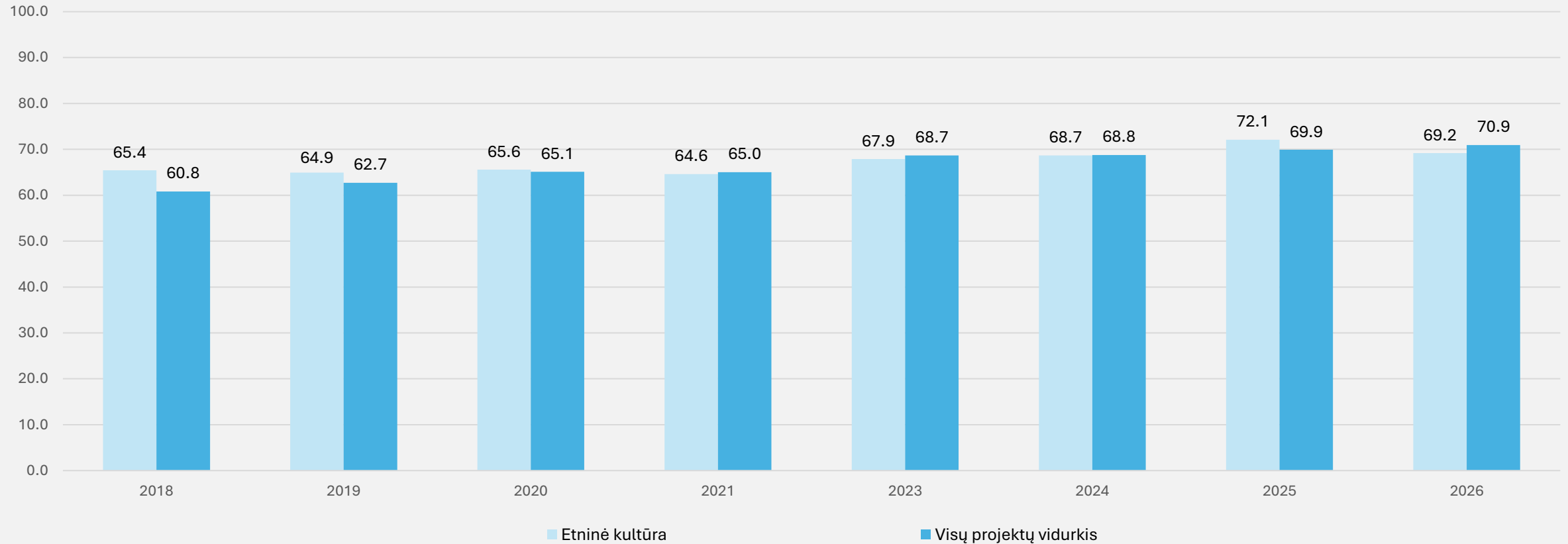
Konkurencinės aplinkos apžvalga pagal sritis

Pagal skirtą sumą etninė kultūra yra 8-oje vietoje iš 17 sričių (12,34 mln. Eur), bet pagal finansavimo intensyvumą – tik 18-oje iš 22 (21 %).

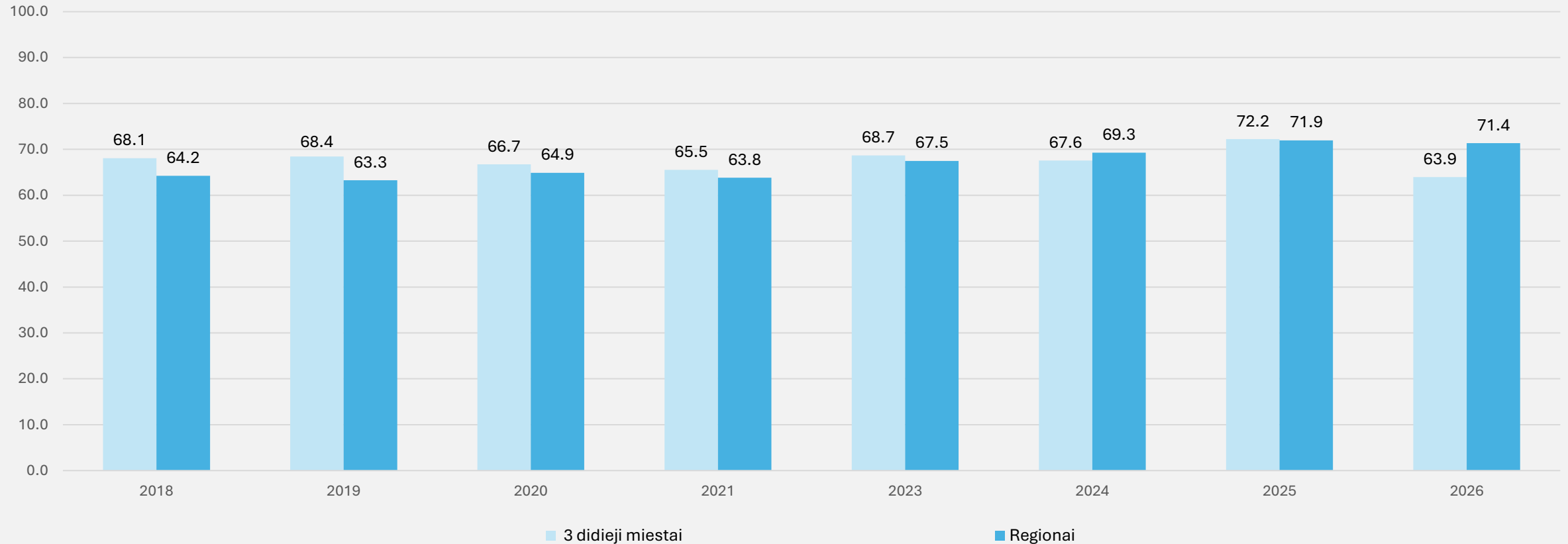
Daugiausia lėšų gauna muzika (42,0 mln. Eur) ir teatras (23,7 mln. Eur).

Etninės kultūros paraiškų ekspertų vertinimo vidurkis

Etninės kultūros paraiškų vertinimas gerėja, 2018–2026 m. jų vidurkis pakilo nuo 65,4 iki 69,2 balo, o visų projektų – nuo 60,8 iki 70,9.

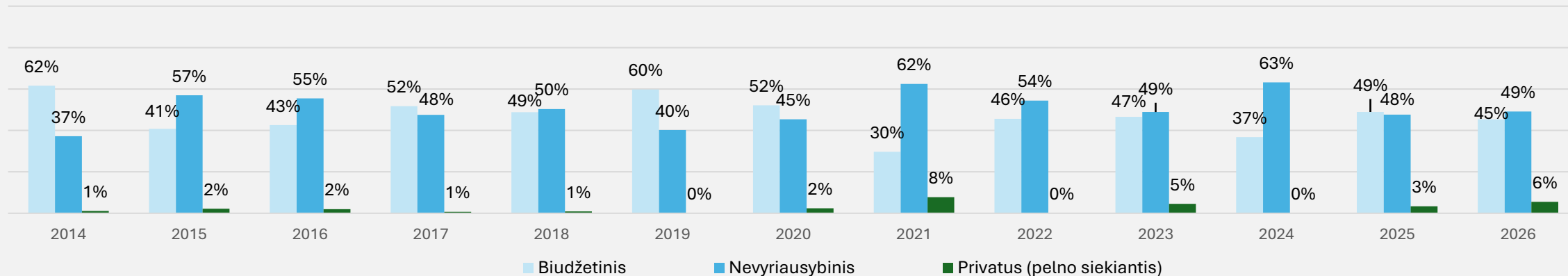
Etninės kultūros projektų paraiškų ekspertų vertinimo vidurkis

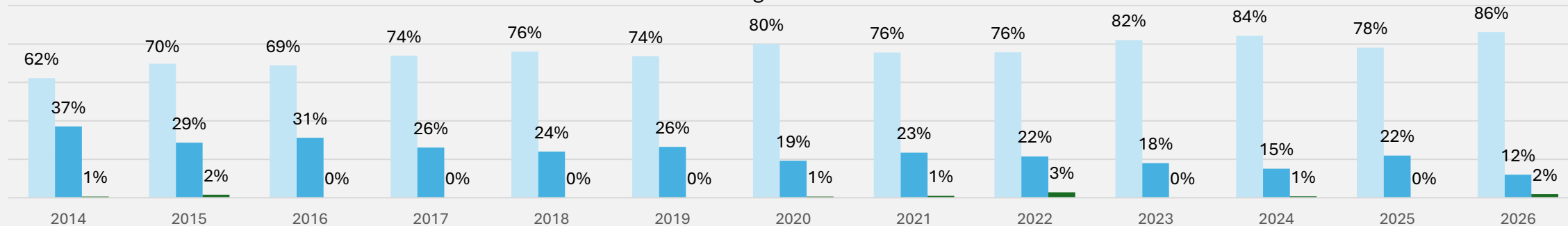
Regionų projektų vertinimas sparčiai gerėja: nuo 2021 m. jų vidurkis pakilo nuo 64,2 iki 71,4 balo.
Iki 2023 m. didmiesčių projektai vertinti aukščiau, o 2026 m. regionai juos aplenkė.

Etninės kultūros projektų finansavimas pagal institucijos tipą 2014-2026 m.

3 didieji miestai

Regionai

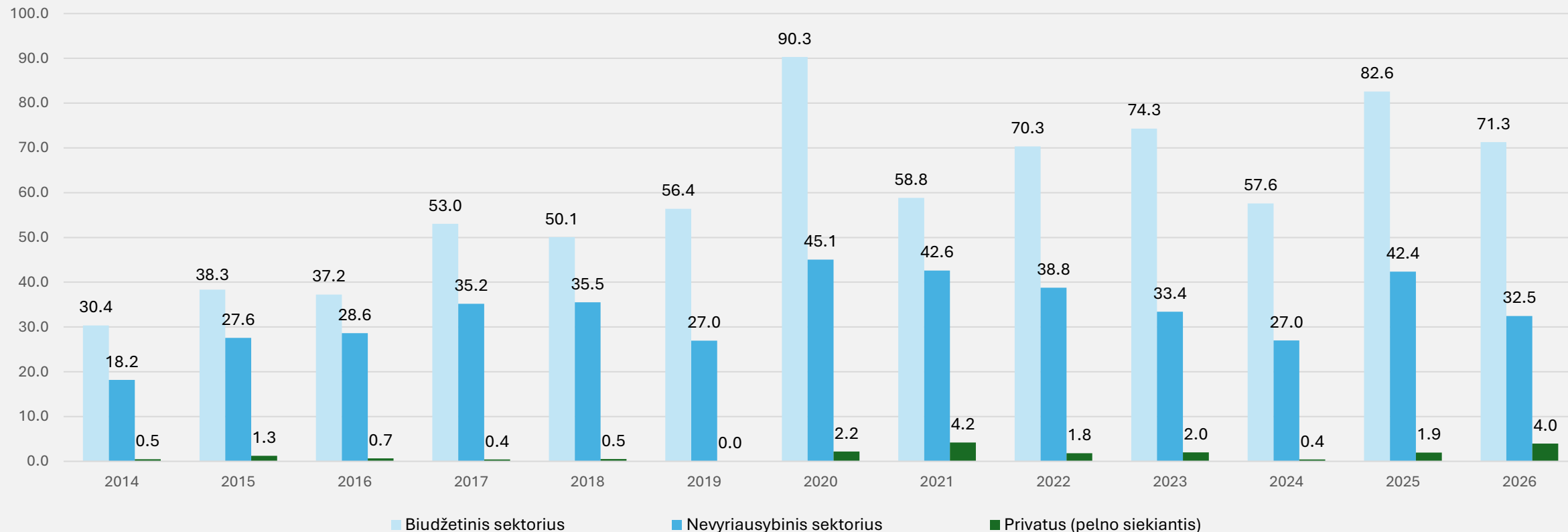

Regionuose finansavimas vis labiau telkiasi biudžetinėse įstaigose: jų dalis išaugo nuo 62% (2014 m.) iki 86% (2026 m.).

Didmiesčiuose biudžetinės įstaigos ir NVO finansavimą dalijasi maždaug per pusę, o regionuose NVO dalis sudaro ketvirtadalį visų pareiškėjų. Vidutiniškai 2014–2026 m. didmiesčiuose biudžetinės įstaigos gavo 47%, NVO – 51%; regionuose – atitinkamai 76% ir 23%.

*Neįtrauktos užsienyje esančios organizacijos / bendruomenės

Etninės kultūros projektų finansavimas pagal institucijos tipą 2014-2026 m.

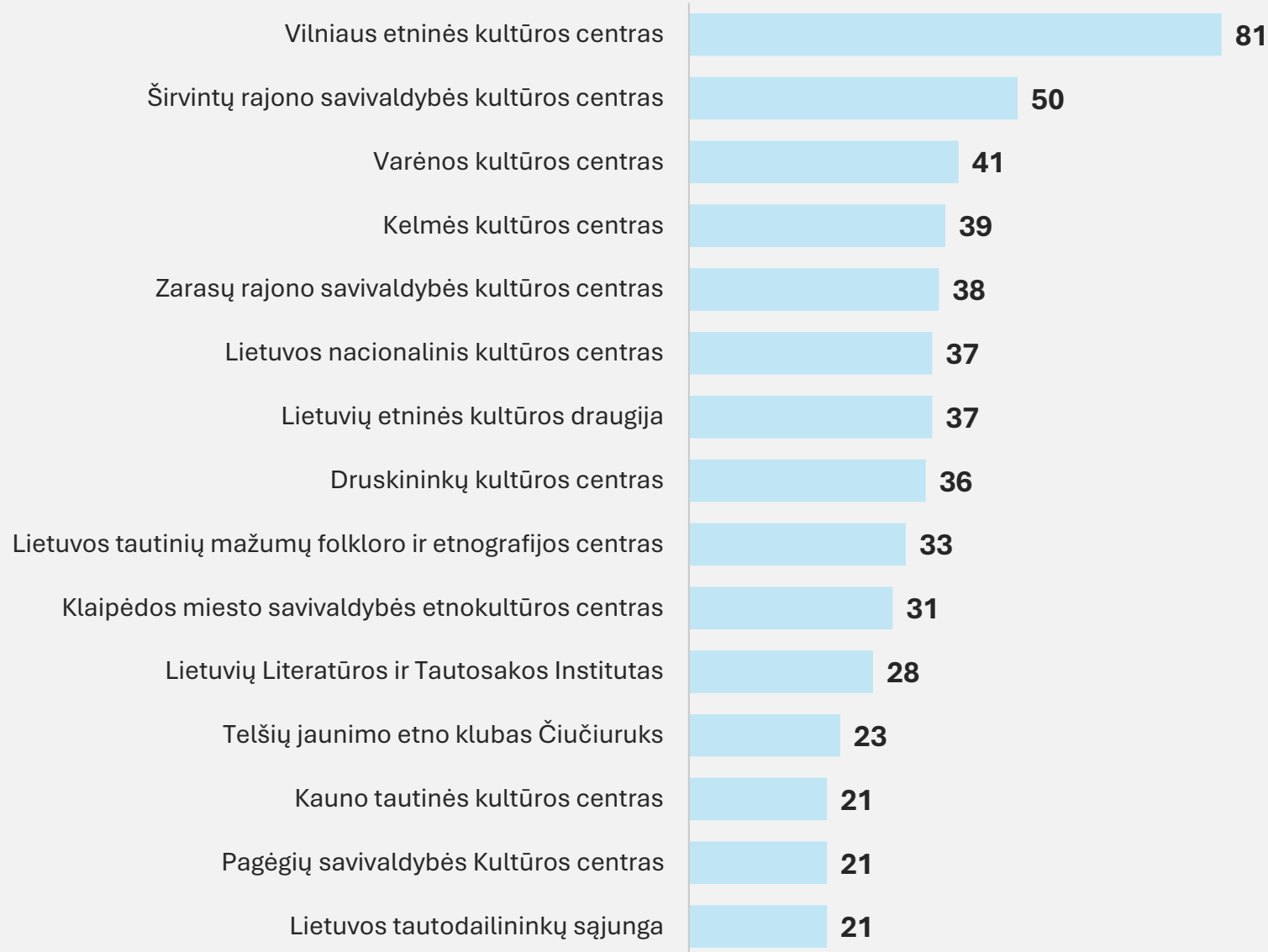
Biudžetinės įstaigos kasmet gauna apie du trečdalius finansavimo: nuo 2014 m. jų suma išaugo 2,3 karto.

NVO finansavimas pasiekė piką 2020 m. (45,1 tūkst. eurų), o privatus sektorius nė vienu metu negavo daugiau nei 4,2 tūkst. eurų.

Vidutiniškai per metus: biudžetinės įstaigos gauna 59,3 tūkst. eurų, NVO – 33,4 tūkst. eurų, privatus sektorius – 1,5 tūkst.

*Neįtrauktos užsienyje esančios organizacijos / bendruomenės

Daugiausia finansavimo gavusios organizacijos 2014–2026 m.

32%

sumos gavo šios 15 organizacijų: 3,96 mln.
Eur iš 12,34 mln. Eur

25%

visų finansuotų etninės kultūros projektų
(537 iš 2 179)

8 iš 15

finansavimą gavo visus 13 metų; 6 iš 15 yra
Vilniaus mieste

Išvados

Pagrindinė informacija

- 2014–2026 m. pateiktos 6 107 paraiškos, finansuoti 2 179 projektai (36%).
- Prašyta 57,64 mln. Eur, skirta 12,34 mln. Eur (21%).
- Per metus vidutiniškai finansuojama apie 170 projektų ir skiriama apie 0,95 mln. Eur.
- Regionuose registruotos organizacijos pateikė du trečdalius visų paraiškų.
- Tolygios kultūrinės raidos ir Etninės kultūros programos 2023–2026 m. kartu suteikė 83 % etninės kultūros lėšų.
- 15 aktyviausių organizacijų įgyvendino ketvirtadalį visų finansuotų projektų.
- Tarp 17 kultūros sričių etninė kultūra yra 8-a pagal gautas lėšas.

Tendencijos

- Mažiau pareiškėjų, bet didesnės sumos: paraiškų mažėja, o vienam projektui skiriama vis daugiau lėšų.
- Tenkinama vis didesnė poreikio dalis: nuo 2020 m. finansuojama apie ketvirtadalis prašomos sumos ir apie 4 iš 10 paraiškų.
- Veikla telkiasi regionuose: nuo 2021 m. regionų organizacijos kasmet gauna daugiau lėšų nei didmiesčiai.
- Regionų projektai vertinami vis geriau: ekspertų balai regionuose kyla ir 2026 m. aplenkė didmiesčius.
- 2025 m. – rekordiniai metai: finansuota pusė paraiškų ir trečdalis prašomos sumos.